

عنوان مقاله:

نقش ویژگی های رده شناختی ساخت موصولی در تعیین ترتیب سازه ای فارسی

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 10، شماره 28 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

حامد مولایی کوهبنانی - دانشگاه فردوسی مشهد

علی علیزاده - دانشگاه فردوسی مشهد

شهلا شریفی - دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر در پی دستیابی به دو هدف است؛ نخستین هدف، ارزیابی ساخت موصولی فارسی از تمامی جنبه های رده شناختی است. چرا که با وجود پژوهش های گوناگونی که در پیوند با ساخت موصولی فارسی و برخی فرایندهای نحوی قابل اعمال بر روی آن، انجام شده است، همچنان نیازمند پژوهشی جامع در ارتباط با ساخت موصولی فارسی بر مبنای همگانی های جهانی هستیم. هدف دوم پژوهش، بررسی نقش ساخت موصولی، بر اساس ویژگی های جهانی آن، به منظور تعیین رده زبانی فارسی، از جنبه ترتیب سازه ای است. بر این مبنای، در بخش نخست، ساخت موصولی فارسی، از جنبه های کاربرشناختی و نحوی مورد بررسی قرار گرفت. یافته های این بخش نشان می دهد گونه فارسی هر دو ساخت موصولی هسته دار و بدون هسته را دارد اما بسامد کاربرد ساخت های موصولی هسته دار بالاتر است؛ هسته ساخت موصولی فارسی همواره خارج از بند قرار می گیرد و بند توصیف گر، درون بند اصلی درونه می شود؛ با توجه به اینکه این بندها در فارسی فقط پس از اسم ظاهر می شوند، از میان پنج جهانی ممکن در این زمینه، فقط فارسی از حالت پس اسمی بهره می برد. علاوه بر این، یافته های پژوهش در پیوند با هدف نخست نشان دهنده آن است که از میان چهار شیوه جهانی خلاء، ضمیر ابقایی، ساخت ضمیر موصولی و گروه اسمی کامل که برای موصولی سازی به کار می روند، فقط فارسی از دو شیوه نخست استفاده می کند. در بخش دوم پژوهش، پس از اینکه نقش ساخت موصولی در تعیین ترتیب سازه ای از دیدگاه رده شناسان مختلف معرفی شد، ویژگی های ساخت موصولی فارسی به منظور پیش بینی رده زبانی آن، بررسی شد. نتایج این بخش نشان می دهد گونه فارسی بر مبنای یافته های پژوهش های گرین برگ (Greenberg, 1963)، لمان (Lehman, 1973) و ونمان (Vennman, 1974) در این مورد، رفتاری شبیه به زبان های SVO دارد. در حالی که ساخت موصولی فارسی بر اساس نتایج پژوهش درایر (Dryer, 2005) نشان می دهد که در فارسی امکان وجود هر دو ساخت SOV و SVO وجود دارد.

کلمات کلیدی:

ساخت موصولی، هسته، بند پیرو، نشانه موصول، ترتیب سازه ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/871295>

